

EKSTAZI

Šta je to?

To je sintetska psihoaktivna supstanca. Hemijski to je 3-4 metilen-dioksimetamfetamin (MDMA). Na tržištu se nalazi u obliku tableta, kapsula ili praška. Tablete su različitih boja (kod nas najčešće plave ili bele) i na njima su utisnuti različiti znaci (npr. delfin, znak za Mercedes, Micubiši i dr.) koji označavaju različite proizvođače i imaju jedino marketinški značaj. Gorkog je ukusa. S obzirom da se proizvodi u kućnim laboratorijama na tržištu se često nalazi ekstazi pomešan sa MDA, MDEA, DXM, efedrinom, amfetaminom, kofeinom, talkom, a vrlo često ni nema MDMA (aktivne supstance). Jedna tableta obično sadrži 60-120 mg MDMA.

PMA (parametoksiamfetamin) je supstanca koja se prodaje kao ekstazi. Ima slično ali blaže dejstvo od MDMA i potrebno je više vremena (oko pola sata) da se jave prvi efekti. Zbog toga mnogi misle da je ekstazi slabijeg kvaliteta te uzmu još jednu tabletu. U toj količini češće može doći do predoziranja.

Kako deluje?

Ekstazi spada u stimulativne droge, to znači da ubrzava funkcije organizma, a u većim količinama može da izaziva halucinacije.

Kako se unosi u organizam?

Najčešće se popije sa tečnošću, a može i da se ušmrkava.

Šta se dešava kada neko uzme ekstazi

Ekstazi utiče na povećanje metabolizma neurotransmitera serotonina u mozgu koji reguliše raspoloženje, apetit, agresivnost, seksualne aktivnosti, spavanje i osetljivost za bol.

Efekti počinju 20-90 minuta nakon uzimanja, a 15-tak minuta nakon toga dostiže vrhunac. Efekti prestaju za 4-6 h.

Psihički efekti: euforija, mentalna i emotivna jasnoća, osećaj bliskosti sa drugima (hug-drug), konfuzija, nesanica, napetost, paranoja (strah bez razloga), agresivnost, halucinacije, osećaj lakoće i lebdjenja, smanjenje osećaja za glad i žeđ.

Fizički efekti: ubrzan rad srca, povišen krvni pritisak, povišena telesna temperatura, zamagljen vid, žmarci, preznojavanje, mučnina, povraćanje, napetost mišića (posebno viličnih), nevoljni pokreti, drhtavica.

Šta sve može da se desi?

Može doći do dehidracije usled gubitka soli i vode preznojavanjem, do edema mozga, moždanog i srčanog udara zbog povišenog krvnog pritiska, epilepsije, opasnog pregrevanja organizma i otkazivanja bubrega.

Crash – je stanje u koje može da se upadne nakon prestanka dejstva. Predstavlja osećaj tuge i straha. To je zapravo **napad panike** koji ne mora da se javi uvek i kod svakog. Iz straha od kreša uzima se sledeća tableta odmah po prestanku dejstva uzetog ekstazija.

Day after – zbog povećanog oslobađanja serotonina tokom dejstva ekstazija zalihe ovog neurotransmitera se iscrpljuju, a potrebno je do dve nedelje da bi se one obnovile. Usled nedostatka serotonina javlja se depresija, nesanica, osećaj iscrpljenosti i gubitak apetita.

Flash back (fleš-bek) – pojava istih doživljaja kao pri uzimanju supstance samo ovaj put bez njenog unosa. Javlja se nakon neodređenog vremenskog perioda (par dana ili meseci), a može i da se ne javi.

Posle duže upotrebe mogu da se jave konfuzija, depresija, problemi sa spavanjem, napetost, paranoja, poteškoće u pamćenju.

Ekstazi izaziva **psihičku zavisnost**.

Takođe javlja se i **tolerancija**. To je potreba da se nakon dužeg uzimanja ekstazija povećava doza da bi se postigli isti efekti.

A kada neko duže vreme uzima ekstazi?

Mogu da se jave konfuzija, depresija, problemi sa spavanjem, napetost, paranoja, poteškoće u pamćenju.

Kako izgleda neko ko je uzeo ekstazi?

Može da izgleda razdragan i željan društva (u Americi poznata kao hug-drug tj. droga zagrljaja). Zenice su proširene, mišići napeti (često škrutanje zubima), ubrzan rad srca, povišen krvni pritisak, često je preznojavanje, drhtanje ruku. Osoba može da izgleda konfuzna, neusklađenog ponašanja, uplašena ili agresivna.

SMANJENJE ŠTETNOSTI

Najsigurnije je ekstazi ne uzimati.

Ukoliko ga neko uzima, treba da zapamti sledeće:

- § u slučajevima: visokog pritiska, srčanih, bubrežnih oboljenja, epilepsije i trudnoće izbegavati upotrebu.
- § tableta više ne uvećava prijatne već neželjene efekte
- § pre uzimanja ekstazija: treba da zapamti boju i dizajn (možda zatreba), da se raspita o dejstvu (da li je tripi ili spidi), ukoliko može da konzumira uvek istu vrstu, uzima visokokalorijski i proteinski obrok 2h pre upotrebe ali izbegava pun stomak, da bude odmoran, da ponese prezervativ.
- § dok traje dejstvo: da bude sa osobama koje poznaje, sa kojima se prijatno oseća i koje su spremne da mu pomognu, da pije ½ litre tečnosti svakih sat vremena, ako pije običnu vodu da pojede nešto slano (čips i sl.), pravi pauze u toku igre - da ide u WC i na vazduh.
- § nakon prestanka dejstva: da pravi pauzu do sledećeg ekstazija, da dobro jede, odmara se, pije dosta tečnosti (po mogućstvu mineralnu vodu) da se očisti organizam.
- § sledeća 2-3 dana može osetiti umor, glavobolju, depresiju – to je normalno, ne treba se uplašiti, to telo kaže da mu treba odmor .